

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
SZENTGYURGY-TÉR 4. TEL. 2-52

Takarékosság

A kormány még tavasszal elhatározta, hogy a köztisztviselőknél behozza a gazdasági állományba való helyezést és a felesleges hivatalnokokat mind felszámolja. Constantinescu Tancred volt államminiszter most az egyik bukaresti lapjában figyelemreméltó cikket írt arról, hogy a tisztviselők létszámának apaszása ezzel kapcsolatosan a takarékoskodás érdekében hajtott végre a kormány. A cikk mindenekelőtt arról számol be, hogy ugyanakkor, amikor leépítettek, már egyedév múltán ismét 4589 új tisztviselőt hívtak ki. És ez a szám a teljes állományt jelenti, mert kivonták belőle az átmeneti, rendelkezési állományba helyezett tisztviselőket helyettesítő új alkalmazottak számát. Az állami elbocsátások nem a kiadások csökkentését szolgálják, hanem főleg azt, hogy a hívek kerüljenek a hivatalokba. Növekedik a tisztviselők száma, amidőn az állam a legnagyobb nehézségekkel küzd. És természetesen az eljárásnak elsősorban az a célja, hogy a szegény magyar tisztviselők fizetése az árak, akiknek szintén segídekznük kell ebben a helyesítésben. A leépítés következtében új tisztviselőkkel szaporította a tisztviselők eddigi létszámát. Egy volt tisztviselő komoly szava állapítja ezt meg a cikkjével. És ha ő mondja, valóban jónak, hogy így van.

A cigányok

Minden vidéken és országában több-kevesebb népek voltak. Ha le is telepedtek volna a Fáraó nyugtalan ivadéka, rövid megváltoztatták ismét a helyüket, és éreben van a cigányok a nyugtalan vándorló ösztön. A romániai cigányok változtatni akarnak most ezen az állapoton és be akarnak állni a kültek sorába. Rövidesen nagy országos kongresszus lesz. A cigányok szeretik akarnak. Nem akarnak többet alárendelni a náció, mint mások. E már is cigányujságot alapítanak, az összes törzsek tudomást vegyenek a világ nagy változásáról. A cigányok kulturprogramja széles és átfogó, magában foglalja a cigánygyermek, cigánykönyvtár, népművelés, mozis, kurzusok, munkaközvetítő felállítását fogja szorgalmazni, sőt van véve még egy cigánykórház alapítása, amelyben csak cigányok nyernék gyógykezelést egyformán rangkülönbség nélkül. Romániában egy millió cigány van, a cigányok szövetségének elnöke, de ebből az egy millió cigányból csak néhány ezer van nyilvántartva. Tehát a cigányok is egészen jelentékeny tömeg van szó. A cigányok, ha megalakulnának, csak abban foglalkozhatnának a többi népkebebe, akik nem fognak politizálni. Aki politizálni akar, azt azonnal kizárják a szervezetből. A kongresszus után az összes szervezeteket felszámolják a szervezet listáját igazoló lapokat kapnak. A kongresszus színhelye vagy Csikszereda lesz, Bukarestnek egyik külvárosa. Néha a cigányok a jelző világtörténelmi jelenségeknek. Lehet, hogy megszüntessék a vándorlás utolsó romantikus, lehet, hogy ezzel a lépéssel egy évvel hamarabb a vándorló nép kulturális fejlődésébe lépjen a civilizált nemzetek

Elítélte a hadbíróóság a nagy kommunistaper tizenhét vádlottját

Tegnap hirdette ki a nagyszebeni hadbíróóság a temesvári monstreperben az ítéletet és három hónaptól öt évig terjedő büntetéseket szabott ki

Müller Kálmán 2 évi börtönt kapott

Ez év tavaszán Temesvárott nagyobb kommunisták szervezkedést lepleztek le. Hónapokon keresztül működött az úgynevezett Munkássegély, amely a munkásoknak pénzbeli segítséget, élelmiszereket, sőt ingyenes orvosi rendelést is nyújtott. Kiderült azonban a vizsgálat adatai szerint, hogy mindez csak ürügy volt arra, hogy a munkásokat a Munkássegélybe csalogassák, ahol azután kommunista tanokat hirdettek köztük. Nemcsak szóval cselekedtek ezt meg, hanem röpiratokat is osztogattak köztük.

A Munkássegély azonban kiterjesztette működését a gyermekekre is. Iskolás gyermekek részére ingyenebédet adott, szavalókórusokat létesített és játékdélutánokat rendezett. Mindez csak

eszköz és mód volt arra, hogy a gyermekek lelkébe beleolthassák a kommunista eszméket.

Végül is éppen ez a gyermekmozgalom volt az, amely a Munkássegély üzemeltetését leplezte. Az egyik gyárvárosi elemi iskola igazgatója észrevette, hogy egyes tanulók az iskola előtt rátámadnak társaikra. Utána járt a dolognak és kiderült, hogy azok a kommunista gondolatokkal telített gyermekek verték meg iskolatársaikat, akik nem akartak a Munkássegély előadásaira járni.

Az iskolaigazgató illetékes helyen jelentést tett az esetről és az ennek nyomán megindult vizsgálat derítette ki azután az egészet.

resti ügyvédek védtek. A megidézett tanúk sorában Temesvárról szerepeltek Deac Gyula rendőrségi vezérfelügyelő, Róna Sándor dr. és Sugár Mihály dr. orvosok, Wolff Béla tanító és Buzoianu Demeter ügyész. A tárgyaláson, amelyről beszámoltunk, a vádlottak tagadták bűnösségüket és hangoztatták, hogy semmi más céljuk nem volt, mint a munkanélküli munkások segélyezése.

A temesvári hadbíróóság valamennyit elítélte

Az állambiztonsági rendőrség letartóztatta a Munkássegély mozgalom vezetőit és a temesvári hadbíróóság május 5-én kezdte meg perük tárgyalását. A vádlottak padjára kerültek: Müller Kálmán, Spitzer Károly, Magyar Tivadar, Baranyi János, Sipos Vilma, Hári Sándor, Fejér Antal, Ukropecz Matild, Magyar Eszter, Rosenberg Tibor, Ogmann Sully, Klein Julia, Novák Ignác, Pál Ilona, Sveta Danila, Ujedan János, Wolff János, Kovács Mátyás, Higied István és Adok Miklós. A hadbíróóság elnöke Danila György ezredes volt, a vádat Stoica kapitány, királyi biztos képviselte. Négy napon keresztül tárgyalta a hadbíróóság a pert és végül is

a Marzescu-féle rendtörvény alapján mind a husz vádlottat az államrend felforgatására irányuló bűncselekményben mondta ki bűnösnek

és Müller Kálmánt, Novák Ignácot, Kovács Mátyást és Ujedan Jánost két-két évi, Spitzer Károlyt, Fejér Antalt, Ogmann Sullyt és Sveta Danilát öt-öt évi, Baranyi Jánost, Adok Miklóst, Magyar Esztert, Pál Ilonát és Rosenberg Tibort három-három évi, Sipos Vilmat és Ukropecz Matildot négy-négy évi, Hári Sándort egy évi, Higied Istvánt hat havi, Wolff Jánost és Klein Juliát hat-hat évi börtönrre ítélte.

Másodszor is elítélték a monstreper vádlottait

A nagyszebeni hadbíróóság tegnap este hirdette ki ítéletét. Az ítélet Magyar Eszter táncosnő, Ogmann Sullyt és Higied Istvánt felmentti. A többi vádlottal szemben az ítélet marasztaló és pedig részben ugyanolyan, mint a temesvári volt. A hadbíróóság Spitzer Károlyt és Sveta Danilát öt-öt évi, Magyar Tivadart négy évi, Fejér Antalt, Klein Juliát, Müller Kálmánt, Wolff Jánost, Rosenberg Tibort és Adok Miklóst két-két évi, Ukropecz Matildot és Baranyi Jánost egyenkint egy évi és hat hónapi, Sipos Vilmat és Ujedan Jánost egy-egy évi, Pál Ilonát, Hári Sándort és Kovács Mátyást hat-hat hónapi és Novák Ignácot három havi börtönrre ítélte. Az elítéltek felebeztek.

Megsemmisítés után Nagyszebenben új tárgyalás

Az elítéltek a bukaresti legfelső katonai törvényszékhez felebeztek, amely a temesvári hadbíróóság ítéletét megsemmisítette és elrendelte, hogy az egész pert a nagyszebeni hadbíróóság újból tárgyalja le.

A nagyszebeni hadbíróóság hétfőn kezdte meg a nagy per tárgyalását. A bíróság elnöke Martinoszky ezredes volt, a vádat pedig Carapancea bukaresti ezredes képviselte. A vádlottakat Nicolau Konstantin és Bürger Ernő dr. temesvári és Cruceanu Mihály buka-

HEVES TAMADÁS BRANDSCH ELLEN. Nagyszebenben megkezdtek az előkészületeket a szász néptanács ülésére, amelyet már legközelebb megtartanak. Ezen a gyűlésen heves támadások várhatók Brandsch Rudolf volt kisebbségi miniszter ellen. Felvetődött a terv, hogy a szász néptanács kongresszusával egyidejűleg a szászok és a svábok együttes gyűlést tartanak, hogy megállapítsák a romániai németeknek a jövőben követendő magatartását.

Maniu Gyula tegnap átvette a szovátai tanácskozás határozatát, de tartózkodott a küldöttség előtt a politikai nyilatkozattételtől

A szovátai értekezlet és az azt követő Calimanestii minisztertanács után a politikai életben — ugyilátszik — egyelőre szélcsend állott be. Kormánykörök a szovátai értekezletről azt tartják, hogy az azon résztvevők nem akarnak pártbomlást és hogy határozatuk olyan, amely nem égette föl számukra a visszavonulás hidját.

A nemzeti parasztpárt történetében — mondják a kormányhoz közelálló politikusok — a Maniu-fejezet már befejezettek tekinthető.

A Calimanestii minisztertanácsban egyébként egész sereg törvényjavaslatot tárgyaltak le. Ezek a javaslatok terv szerint az őszi parlamenti ülészek elé kerülnek. A javaslatok a következők: az alkoholmonopólium reformja, az országos árlejtési hivatal decentralizálása, a nyugdíjtörvény egységesítése, a gabona standardizálása, az államvasut újraszervezése, a közigazgatás reformja, a kisiparosság megszervezése, a munkakamarák, mezőgazdasági kamarák és kereskedelmi és iparkamarák reformja, az anyák és csecsemők védelme, a mezőgazdaság terményeinek értékesítése, a közoktatásügyi minisztérium átszervezése, az elemi oktatás reformja, a műszaki oktatás módosítása, a törvények egységesítése, a kartellek megfékezése és a turisztikai hivatal felállítása.

Óriási munkaanyag ez, amely hónapokra jelent munkát a törvényhozás mindkét házának.

Foglalkozott a minisztertanács a munkanélküliség kérdésével és különválasztotta az intellektuel és a fizikai munkanélkülieket. Az intellektuel munkanélküliekre vonatkozólag Gusti közoktatási miniszter és Andrei közoktatási alminiszter tettek javaslatokat. Eszerint a tanítói pályán levő tultermelés megakadályozása céljából a tanítóképzők első osztályát nem nyitják meg. Az állástalan tanítók és egyéb intellektuelek számára két hónapos közigazgatási tanfolyamokat létesítenek, amely lehetővé teszi elvégzőiknek a községi közigazgatásnál való alkalmaztatását. A fizikai munkásokra vonatkozólag Mironescu külügyminiszter és Calinescu belügyi alminiszter előterjesztései után Joanițescu munkaügyi miniszter mondott exozét, amelyben említette, hogy az állam a városokkal, vármegyékkel és községekkel együttesen törekedni fog a munkanélküli szakmunkások elhelyezésére. Ezenkívül igyekezni fognak a munkanélkülieket közmunkáknál alkalmazni.

Egyébiránt az elv az, hogy sem egyetlen minisztérium, sem egyetlen hivatal nem ad munkanélküli segélyt, hanem az ezen célra szánt összegeket köteles közmunkákra fordítani.

A munkanélküliség megoldása ügyében a többi javaslattal együtt szintén a parlament elé megy a kormány. Arra vonatkozólag még nincsen döntés, hogy a parlamentet mikorra hívják össze.

Va id a miniszterelnök Calimanestiben a minisztertanács után fogadta a sajtó képviselőit. Amikor azok véleményét kérték a szovátai határozatra vo-

natkozólag, kijelentette, hogy majd megkéri a külügyminiszteriumot, fordíttassa le neki a határozatot franciára, vagy németre, mert akkor talán megérti.

A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa tegnap délelőtt elhatározta, hogy a párt végrehajtó-bizottságát mégis összehívja és pedig szeptember 21-re. Az ülésen résztvesznek a párt képviselői, szenátorai és a vidéki szervezetek elnökei. A végrehajtó-bizottság ülésén Vaida a legutóbbi eseményekkel kapcsolatosan fontos kijelentéseket tesz.

A jövő hét folyamán visszatérnek a külföldön tartózkodó miniszterek. Ti-

Vaida Sándor legközelebb találkozik Mihalacheval

A legközelebbi napok eseménye különben az lesz, hogy Vaida — aki úgy nyilatkozott tegnap az újságírók előtt Mihalache programjáról, hogy arról lehet tárgyalni — már legközelebb találkozik is Mihalacheval. Ez alkalommal részletesen letárgyalják Mihalache előterjesztéseit. Mihalache különben kijelentette, hogy nem bontja meg a párt egységét.

Badacsonyban tegnap megjelent a szovátai küldöttség és átnyújtotta Ma-

tulescu külügyminiszter és Mironescu belügyminiszter már ma, vagy holnap érkeznek haza. Valószínű, hogy utközben hozzájuk csatlakozik a hazatérő Popovici Mihály igazságügyminiszter is.

Titulescu hazatérése után tájékoztatja az uralkodót a nemzetközi helyzetről, azután pedig nekilát a színejai kisántant-konferencia előkészítésének.

Mironescu és Popovici átveszik tárcáik vezetését, belekapcsolódnak a politikai eseményekbe és a nemzeti parasztpárt végrehajtó-bizottságának csütörtöki ülésén szintén szerepük lesz.

niunak az értekezlet határozatát.

Maniu ez alkalommal tartózkodott politikai nyilatkozattételtől és nem foglalt állást a kormány ellen.

Starojinetiben a lupisták bukovinai szervezete kongresszust tartott, amelyen Lupu nagy beszédet mondott. Kikelt a szélső jobboldali mozgalmak ellen és kifogásolta, hogy ezekkel szemben a kormány nem lép föl kellő erővel.

Csornakbarrikádokon folyik az elkeseredett harc a francia hajómunkások és a csendőrség között

Két hét előtt Párisban a Szajna folyón dolgozó hajómunkások sztrájkba léptek. A sztrájkolók keresztbe állított csornakjakkal elzárták a folyót. A rendőrök megrohmozták a csornakbarrikádokat és ezzel — úgy látszott — a sztrájk véget ért.

Ezen a héten azonban a hajómunkások sztrájkja nemcsak feléledt, hanem erőben meggyarapodott azáltal, hogy a folyami halászok is a sztrájkolókhoz csatlakoztak. A sztrájkok különösen a vidéken igen elkeseredettek. Az Oise folyón a sztrájkoló halászok kétszeres csornakbarrikádot állítottak föl, amelyet azonban a csendőrség rohammal el-

foglalt.

A halászok Északfranciaországban nyíltan kommunista parancsnokságok alá helyezkedtek. Sok helyen kitudták a kommunista vörös lobogót. A hatóságok erőlyes intézkedéseket tesznek a sztrájkmozgalom elnyomására. A csendőrök mellé katonaságot is kivezényeltek. A tengerészkatona parancsot kaptak, hogy szükség esetén a csornakbarrikádokat rohamozzák meg. Compiègneban a sztrájkolók tizenöt vezetőjét letartóztatták. A sztrájkolókhoz Moszkvából szovjetfutárok és kommunista agitátorok érkeztek.

Ellopta a szalmazsákból szeretője megtakarított pénzét, mialatt az a városban bevásárolni volt

Nagybecskereken egy tragikómikus szerelmi história befejezésén mulat most mindenki. A történet szereplői Krauser Magda, csinos és fiatal özvegyasszony és Antics Milán gazdálkodó. Antics Milánnak azonban van felesége és két felnőtt gyermeke. Krauser Magda pedig a jó hírét féltette. Ezért tehát nagyon vigyáztak, nehogy az emberek számára kerüljenek. Antics mindig olyankor osont be az özvegy lakására, amikor nem látta senki.

Igy lopakodott oda be a minap délután is. Mindjárt ebéd után ment oda, amikor az utca teljesen néptelen volt. A szerelmi turbékolás után az asszony kijelentette, hogy neki sürgős bevásárolni valója van a városban. Mikor azonban ki-néztek az ablakon, megállapították, hogy az utcán igen sokan járnak, tehát Antics Milán nem mehet ki. Ugy hatá-

rozták hát, hogy a férfi estig maradjon lakásban és majd csak az asszony hazatérése után távozik. Amikor Krauser Magda elbucszott, azt mondta szerelmesének, hogy keressen magának valami olvasnivalót, amivel az unalmat elűzze. Antics Milán keresett, keresett és nemsokára talált is a szalmazsákban egy csomó pénzt. Azt olvasta szorgalmasan és megállapította, hogy négyezeröttszáz dinár. Az olvasmány annyira tetszett neki, hogy elhatározta, otthon is olvasni fogja és azért zsebreavágta. Este megjött Krauser Magda, elcsattant néhány csók és Antics — tekintve, hogy az utca ismét néptelen volt — most már hazamehetett.

Másnap délelőtt az asszony adót akart fizetni és rémulve állapította meg, hogy a szalmazsákból eltűnt négyezeröttszáz dinárja. Mindjárt gondolta, hogy a pénz

ki vitte el. Félretéve özvegyi szerelmére rohant. A rendőrök megmozdításakor megtalálták a pénzt, de kijelentette, hogy Antics Milánnal szakított, azonban a tolvaj szerelmes számára rosszabb: a felesége is kidobta.

Gázolás vádja alól felmentette főhadnagy

A temesvári hadbírószék Simbuzesredes elnöke mellett tegnap felfüggesztett Matei György temesvári tüzérezredes nagy ügyével, aki múlt év júniusában Ujzsentes és Gyarmata közötti országtúrával keresztlégázott Gál János éves kislányt. Gált sebeivel kórházba vitték, azonban rövid időn belül meggyógyult. Tegnap tárgyalás előtt Popescu kapitány, katonai védő illetékességét emelt. A hadbírószék tanácskozási ülésén a tárgyalásról a főhadnagy felmentélen vallomása után Belkónai ügyész mondotta el a vádbeszédet, amelyben kiemelte, hogy Matei főhadnagy meg nem engedett sebeséggel hajtott végre a jobb oldalról. Ezért marasztalták a főhadnagyt. A hadbírószék rövid tanácskozás után Matei főhadnagyt felmentette a datlanságból halált okozó súlyos téves vádja alól.

Halálos párbaj a mezőn vasvillával, kaszával, furkósbottal

Fonosch György, hatvanéves gazda, aki Vukovár község egyik legdagabb embere, fiával, a huszonegy éves Fonosch Jánossal együtt a legelőre csizott ki. Utközben találkozott a két fiú Traján községi tehénpásztorral, aki a község teheneit tilosban legeltetett. Fonoschék tiltakoztak az ellen, hogy a tehénpásztor az ő legelőjükön legeltessen, mire az foghegyről válaszolt. Fonoschék rendreutasították, de a tehénpásztor tovább gorbóskodott. A községi elöljárók megkértek a községi elöljárókat, hogy a bik vasvillával, a fiatalabbik pedig kaszával rátámadt a pásztorra. Fonosch furkósbotjával védekezett és olykor csapást mért az idősebbik Fonoschra, hogy az vértől borítottan roszszá válik. Fia most már annál nagyobb támadta meg a pásztor. A pásztor több percig tartott és úgy látszott, mindkét fél kimerülésével végződik a párbaj. Fonosch hirtelen a pásztorra támadt és vasvilláját marasztalta a pásztor testébe. Costentiu-nal meghalt. A két Fonosch erre kiment a holttestet és a faluba hajtott, ahol jelentkeztek a csendőrségnek. A csendőrök örsről-örsre kísérték a holttestet, míg tegnap beérkezett Temesvárra, ahol átadták őket az ügyészségnek. Az ügyészség kihallgatásuk után mindkét fogvatartottat. Az alig harmadéves áldozatot tegnap temették el.

ÖNGYILKOS KOLOZSVÁRI IGAZGATÓ. Kolozsvárott tegnap meghalt Aladár, a Kolozsvári Zsidó Helyi Igazgatóság vezetője föbelőtte magát. A hirtelen állapottan a kórházba szállították, ahol rövidesen meghalt. Lichner Aladár életvidám, egészséges és gazdag ember volt és mivel bucsulevelét nem hagyta hátra, tettének okát mély homály fedi.

Tankönyvek
az összes iskolák számára, rajz- és írásszerek, iskolakották a legolcsóbbi áron kaphatók

Ma kezdi meg fontos tárgyalásait Kánya magyar külügyminiszter Párisban

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter tegnap délelőtt tizenegy órakor érkezett Párisba. A pályaudvaron a Villani báró párisi magyar követség egész személyzetével nagy kolónia számos előkelősége Ott volt a fogadtatáson Paul-Boncour francia külügyminiszter is, ten szívélyes hangon üdvözölte a magyar külügyminisztert.

Tekintettel arra, hogy a francia kormány tegnap minisztertanácsot tartott, Kánya tárgyalásai csak ma kezdődnek. Délelőtt Paul-Boncour francia külügyminiszterrel tárgyal, délután pedig meg-

jelenik Daladier miniszterelnöknel. A francia sajtó nagy rokonszenvvel foglalkozik Kánya Kálmán magyar külügyminiszterrel. Egyes estilapok közlik a megérkezésekor róla felvett fényképet is. Az Excelsior szerint

a francia kormány érdeklődéssel viseltetik a dunai államok és köztük elsősorban Magyarország gazdasági kérdései iránt.

Ezért történt Kánya külügyminiszternek Párisba való meghívása. Szükségességnek mutatkozik a Tardieu-terv megvalósítása, habár azon Magyarország helyzetére való tekintettel bizonyos vál-

toztatásokat kell eszközölni. A Journal szerint Paul-Boncour és Kánya között nem kerülnek szóba politikai kérdések, hanem csak a két országot érdeklő gazdasági ügyek. Egyedül az Echo de Paris az, amelyben

Pertinax támadja nemesak Kánya magyar, hanem Paul-Boncour francia külügyminisztert is.

Ez utóbbinak erős szemrehányásokat tesz, amiért a magyar külügyminisztert meghívta. Általában véve a francia sajtó megállapítja, hogy Párisban nagy érdeklődéssel tekintenek a magyar külügyminiszter mai tárgyalásai elé.

A porosz tartománygyűlés megnyitása

német nemzet meghajol a nagy államiért, de neki sem sikerült a demokratikus eszmék hiányosságait megszüntetni

Berlinben tegnap délelőtt tizenegy órakor nyílt meg a porosz tartománygyűlés. A megnyitás nagy ünnepek között ment végbe és azt valamennyi rádióállomás közvetítette. Tizenegy órakor valamennyi nagy gyárvállalat egy órára beszüntette üzemét. A kultúr csapatok fölött Göring birodalmi miniszter, aki egyben porosz miniszterelnök, szemlélet tartott.

Az ünnepélyre nagyszámban jöttek el előkelőségek és ott volt többek között Mackensentábornagy is.

A csapatszemle alkalmával Göring a támasztogatókhoz beszédet intézett, amelyben kijelentette, hogy a nemzeti szocialisták lemosták a német népről a szocializmust.

Göring azután bevonult a porosz parlament épületébe és a tartománygyűlést nagy beszéddel nyitotta meg. Hangsúlyozta, hogy a porosz tartománygyűlés nem hasonlít más országok parlamentjéhez, mert itt a német népi képviselői vannak jelen. A porosz tartománygyűlés megtestesülése a nemzeti szocialista eszméknek. A német nemzet meghajol a nagy német államiról, Bismarck szelleme előtt, azonban neki sem sikerült a parlamentáris és a demokratikus eszmék hiányosságait megszüntetni.

A nemzeti szocializmusnak kellett győznie, hogy a német nép győzhessen. Az új állam eszméje: tekintély felülről lefelé és felelősség alulról felfelé.

Hangsúlyozta azt is, hogy ez a tartománygyűlés abban is különbözik más parlamentektől, hogy abban nem szavaznak, hanem csak dolgoznak. Köszönetet mondott azután Mackensentábornagynak, Litzmann tábornoknak és Drotha engernagynak, a német mult nagy képviselőinek, hogy tagságot vállaltak ebben az országgyűlésben.

Iskolatászkák

rendkívüli választékban legolcsóbban

FEUER I., Mercy-u. 8

Göring azután felolvasta Hitler kancellár üdvözlését.

Hitler bejelenti, hogy új zászlókat fog adományozni és kéri az egybegyűlteket, hogy a mostani ünnepélyes alkalommal fogadják vezérlő üdvözlését.

Ezzel az új tartománygyűlés első ülése véget ért. Felhangzott az Egmont-nyitány, majd utána a tartománygyűlés tagjai Hindenburg, Hitler és Göring éltetésével szétoszlottak. Göring Nagy Frigyes koporsóját kereste föl azután és arra koszorút helyezett.

Londonból Debrecenig repült tíz óra alatt egy magyar sportrepülő

Bánhidyal Antal, a magyar ismert sportrepülő, tegnap délután négy óra és ötven perckor megérkezett Debrecenbe. Mielőtt leszállt volna, a város fölött több kört tett meg. Elmondotta, hogy reggel hat óra és tíz perckor indult el Londonból a creydoni repülőtérről és

utja mindvégig kellemes volt. Az utat, amely 1640 kilométer, tíz óra és negyven perc alatt tette meg. Még négy órai utra való üzemanyaga volt. Amikor a Mátyásföld hangárjai fölött elrepült, a névjegyet dobta le. A közönség lelkesen ünnepelte a bátor repülőt.

Félszemére megvakult a brutális detektív által rettenetesen megkínzott református lelkész

Megirtuk, hogy Igyártó Sándor bélzendi református lelkészt Nagyszalontán embertelen brutalitással kizsárolta Farcas Liviusz detektív, mert Igyártó bírálta a rendőrség működését. A véresre vert lelkész most Nagyváradra utazott, ahol Popescu Marin ügyésznel megtette a fellejtést a hivatalos hatalommal visszaélt nagyszalontai detektív ellen. Neculescu Aurel soros-ügyész már meg is kezdte az összevert lelkész ügyének tanulmányozását. Most érkezett meg Nagyváradra Farcas detektív kihallgatásáról készült jegyzőkönyv is, amelyben Farcas tagadta, mintha ő verte és verette volna el Igyártót és kijelen-

tette, hogy a lelkész megbotlott és elesett az utcán. Ennek következményeként zuzta össze magát az utcakövezeten.

A nagyszalontai esettel kapcsolatban Popovici Valér dr. nagyváradai rendőrkész Nagyszalontán személyesen vezette le a vizsgálatot Farcas detektív ellen és kijelentette, hogy a vizsgálat anyagát felterjeszti a rendőrség bukaresti vezérigazgatóságához, amely azonnali jelentést kért az ügyben. Igyártó Sándor, aki egyik nagyváradai szanatoriumban várja ügyének törvényes elintézését, a borzalmas kínzások következtében tegnap félszemére megvakult.

Már fiatal gimnázista korábban kacérkodott a kommunista eszmékkel egy temesvári intellektuel

Tegnap vont a felöltségre a temesvári hadbírószék Merbl József ifjúkommunistát, akit tiltott propagandával vádolnak. A vádirat szerint Merbl már mint a piarista gimnázium növendéke, kommunista eszmékkel kacérkodott, majd az érettség után parkokban, temetőben bujkált és kommunista könyveket olvasott. Az éjszakát hidak alatt töltötte, vagy kommunista egyének lakásán tartózkodott. Ezért atyjára, aki Temesvárot ismert építész, elzavarta hazulról. A fiatal ember ekkor még nagyobb lelkesedéssel vett részt a kommunista mozgalom-

ban. Beállt az egyik temesvári gyárba hivatalnoknak és egy alkalommal előadást tartott a munkásoknak a Bedaux-rendszerrel. Ezenkívül több kommunista tanulmányt készített, amelyben összehasonlítást tett a romániai munkásság és az oroszországi munkások között, majd lázító röpiratot készített.

A tegnapi tárgyaláson Merbl József beismerte, hogy ideális kommunista volt, azonban mióta a katonai fogház foglya, nem érzi magát kommunistának. Baldecsu kapitány, katonai ügyész rámutatott arra, hogy Merbl intellektuális

Winternitz

kabát, szörme
bunda és ruhái
világhírűek!

Beérkeztek
ősi újdonságaink legjobb kivitelben olcsó árak mellett

Winternitz

C. I. FIBRA

Cetate, Lloydsor (Löffler-palota)

elem és mint ilyen, veszedelmet jelent. Továbbá kijelentette, hogy Merbl pénzzel is támogatta a kommunista szakszervezetet és ezért megfelelő büntetést kért a vádlottra. Nicolau Constantin ügyvéd, védő szerint Merbl nem követett el büncselekményt és felmentést kért. A bíróság hosszas tanácskozás után Merbl Józsefet harminc napi fogházra ítélte.

Harc a szobor ellen

Makkai Sándor új könyve az Erdélyi Szépmíves Céh kiadásában

Makkai Sándor az erdélyi magyar élet és erdélyi magyar irodalom vezéralakja. Minden gondolata a mai erdélyi magyarsághoz fűzi és így jut Erdélyből kiindulva az egész magyarság és a mai ember kérdéseire. Az egész mai magyar irodalomban ő az, aki a legintimebb és legelmélyedőbb műfajjal, az essay-vel és tanulmánnyal ért el elhatározó, nagy könyvsikereket, amelyek a legjobban jelzik az ő, napjaink legégetőbb kérdéseiben élő szellemét. Ezek eredeti és gazdag egyéniségét a magyar irodalmi élet első vonalába emelték. Új könyve, a „Harc a szobor ellen” négy esszé, amelyek egymásba kapcsolódva a mai magyar élet és irodalom négy aktuális kérdését tárgyalják. Egyik az újra előtérbe került Széchenyi-probléma története és összefoglalása, a sokáig kérdés kristályos átvilágítása. A másodikban a „homo aestheticus” és „homo moralis” szinte mindennapos felvetődő és egymással szembehelyezkedő aktuális kérdésében fejti ki álláspontját; a harmadikban egy modern regény hősnőjén át a mai ifjúsági probléma mélyére világít; végül a negyedikben az utóbbi időben oly sokat emlegetett erdélyi szász kérdésnek és lelkiségnek a magyar kérdéshez való viszonyát tárgyalja.

Az Erdélyi Szépmíves Céh a könyvet a pártiói tagok (az amatőr-kiadás előfizetői) számára finom amatőrpapíron pergamentkötésben adta ki, az olcsó kiadás címlapját Kós Károly tervezte. Az Erdélyi Szépmíves Céh könyveire megrendelések és előfizetések az Erdélyi Szépmíves Céh irodájába (Cluj-Kolozsvár, P. Mihaiu Viteazul, v. Széchenyi-tér 40, II.) küldendők. Magyarországi főbizományos: Genius Rt. Budapest, IV. Gerlőczy-u. 11.

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGYÉD
4. SZÁM.

Előfizetési árak:

Romániában: Havonta 70, negyedévre 200, félévre 380, egész évre 750 — lei
Nyugdíjasok havonta 60, negyedévre 160, félévre 300, egész évre 600 leit fizetnek.

Magyarországon: Havonta 4, negyedévre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő.
Magyarországi nyugdíjasok havonta 3, negyedévre 8, félévre 15, egész évre 30 pengőt fizetnek.

Telefon:
2-52, este 10 óra után 14-09
vagy 2-42

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Temesvári Zeitung” nyomda
nyomása.

Schratt Katalin temesvári vonatkozásai és bánsági rokonsága

Schratt Katalin nyolcvan éves születésnapjáról emlékeztünk meg tegnap. Schratt Katalin egy Temesvárott élő rokona most rendkívül érdekes felvilágosításokkal szolgál a nagy asszony temesvári vonatkozásait illetően. Schratt Katalin ugyanis ittebei Kiss Miklósnak volt az özvegye, akinek viszont Kiss Ernő aradi ővértanu, tábornok édesnagybátyja volt. A Kiss-családnak Begaszentgyörgyön volt sokezer holdas birtoka és rokonságban állott a Karácsonyi, Damaszkini, Dadányi, Rónay, ebeczi Blaskovits-családokkal. Ittebei Kiss Miklós palotája Temesvárott a Zápolya-utca 5. szám alatt volt. Özvegy Kiss Miklósné Schratt Katalin hosszú idők előtt sokat tartózkodott Temesvárott és Begaszentgyörgyön is. Fia, Kiss Antal Begaszentgyörgyön is. Fia, Kiss Antal báró, a világháború alatt katonáskodott és ugyancsak hosszabb ideig volt Temesvárott. Utóbb diplomáciai pályára lépett. Apja, Kiss Miklós még régebben hagyta el Temesvárt és mint barcelonai osztrák-magyar főkonzul halt meg. Schratt Katalint mindenki, a család, a rokonság, de maga a család is Die Kathinak hívta. Apja Bécsben ismert finom-pék volt. Érdekesek ezek a történelmi jelentőségű adatok Schratt Katalin temesvári vonatkozásairól.

IDŐJÁRÁS. A meteorológiai intézet jelenti: Szeles, hűvös idő várható helyenként záporokkal, vasárnapra és hétfőre virradóra talajmenti fagyokkal. Temesvárott tegnap egész napon keresztül métsző, hideg szél fújt és az eső is többször megeredt. A hőmérő delben tizenhat fok meleget mutatott. Amig majdnem egész Európa fázik, addig Románia legszebb tengeri fürdőjében, Konstancában váratlanul beköszöntött a második nyár. Az idő meleg és a vendégek közül senki nem gondol az elutazásra.

— Miklós királyi herceg még külföldön marad. Miklós királyi herceg az országba való visszatérésének idejét elhalasztotta. Bukaresti jelentés szerint Marinescu bukaresti prefektus ezzel kapcsolatosan fontos küldetésben Olaszországba utazik.

— A Peles-kastély félszázados jubileuma. Színájában a Peles-kastély ötven éves fennállásának jubileumát szeptember 25-én és 26-án fogják megtartani. Az ünnepségen való részvételre szóló meghívókat az udvari marsali hivatal most küldi szét.

— A fogházigazgató hivatalában. Seariu János, a temesvári fogház igazgatója, egy hónapi nyári szabadságáról visszatért és tegnap ismét átvette hivatalát.

PAPEN NÉMET ALKANCELLAR MAGYARORSZÁGI LÁTOGATÁSA.

Papen német alkancellár Gömbös Gyula magyar miniszterelnök meghívására ma reggel Budapestre érkezik. Megérkezése után nyomban vidékre megy, ahol a magyar miniszterelnök vendége lesz vadászaton. Papen kíséretében tegnap este indult el Berlinből Posse kormányfőtanácsos és Tschirsky-Bogendorff gróf is. Papen látogatása Magyarországon teljesen magánjellegű lesz.

— A nemzeti kisebbségek Bernben ma kezdik meg három napos kongresszusukat.

— A kis Dollfuss megkapta a legnagyobb kitüntetést. Bécsből jelentik, hogy Miklas köztársasági elnök Dollfuss kancellárnak a legnagyobb osztrák kitüntetést, az arany érdemrendet adományozta.

* Zongorórákat kezdőknek is jutányos áron ad Gokler Mici, I., Str. Ungureanu 16.

— Tartalékos tisztek temesvári kongresszusa. A tartalékos tisztek egyesülete ez évi országos kongresszusát október 7. és 8. napjain tartja meg Temesvárott. A rendező bizottság máris mindent elkövet, hogy a kongresszus minél fényesebben sikerüljön. A kongresszuson a király is képviselteti magát.

— Az új lippai rabbi. Strauszmann Jakab lippai rabbi halála után a lippai hitközség rabbijának Hoffmann Henrik dr. szigetvári rabbist választották meg. Hoffmann dr. magyar állampolgár és a közoktatásügyi miniszterium akadályokat gördített működése elé. A lippai hitközségnek sikerült az akadályokat elhárítani és Hoffmann Henrik dr. az ősi nagyünnepek alkalmával már be is mutatkozni hitközségének.

Segesvári selyemierakat. Legújabb divatcikkek. Eredeti gyári árak.

Dénes si Pollák Gyárvaros.

— Magyarpartii közgyűlés Resicán. A Magyar Párt resicai tagozata vasárnap, szeptember 17-én, délután három órakor évi rendes közgyűlést tart. A közgyűlésen, amelyen ugy az országos pártközpon, mint pedig a bánsági tagozat képviselteti magát, a vezetőség beszámolult évi működéséről.

— Irredentizmussal vádolt református segédlelkész. A temesvári hadbírósg tegnapra tüzte ki Gavallér Lajos nagyszalontai református segédlelkész büntyének tárgyalását, aki — miként megirtuk — Kispereg községben csütörtök helyett tévesen vasárnap hirdette ki a hősök napját. Istentisztelet után Gavallér észrevette tévedését és nyomban intézkedett, hogy a helyes napot az iskolában hirdessék ki újra. Ennek ellenére az ottani jegyző irredentizmus címén feljelentette a segédlelkészt. A hadbírósg Simboreanu ezredes elnöke mellett a tegnap megkezdett tárgyaláson megállapította, hogy a vizsgálat még nem fejeződött be és ezért a főtárgyalást későbbi időre halasztotta el.

Iparvállalatok és nagykereskedők figyelmébe!

Erdély központi városában lakó saját bérlettel utazó kereskedelmi ügynök, kinek Erdély és az ókirályság csaknem minden számottevő városában alügynökei vannak, akik kereskedőket, iparosokat és magánfeleket látogatnak, elfogadja szállítóképes vállalatok képviselőit, esetleg bizományi larakatot. Elsőrendű referenciák. Erdemleges ajánlatok az ország bármely részéről alanti címre küldendők:

Korek

Oraștie (Szászváros), Str. Eroilor 4.

— Salamon Béla felesége öngyilkos lett. Budapestről jelentik, hogy tegnap reggel Rákóczi-uti lakásán eszméletlen állapotban találták meg Salamon Béla ismert komikus feleségét. A mentők eszméletlen állapotban a kórházba szállították, ahol délután három órakor anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Hozzájártozói szerint Salamonné az utóbbi időben nem tudott aludni és azért porokat szedett. Valószínű, hogy tévedésből nagyobb adagot vett be. Ezzel szemben színészkörökben az a meggyőződés, hogy Salamonné, akinek az utóbbi időben súlyos nézeteltérései voltak férjével, öngyilkosságot követett el.

— Elfogták a szoborrombolókat. Budapestben a János-hegyen néhány nap előtt — mint megirtuk — ellopták Erzsébet királyné bronzszobrát. A rendőrségnek tegnap egy razzia alkalmával sikerült elfogni Magyar Hahn József kocsist, aki elmondta, hogy a szobrot két társával együtt lopta el. Darabjait elásták és az volt a szándékuk, hogy a szobor anyagát később értékesítik.

Legbájosabb női

pulloverek

55-88-100-115-125 leiert
kaphatók

DUSCHNITZ R.-T.

Temesvár-Gyárvaros

* A temesvári Magyar Leánytagozat két hónapos nyári szünet után szeptember hó folyamán megnyitja ismét esti analfabétatanfolyamát úgy nők, mint férfiak részére. A tanítás az egyes hallgatók kívánságának megfelelően magyar vagy német nyelven folyik. A betűvetés, olvasás, számtan és további szükséges alapismeretek kívül a női hallgatók hasznos kézimunkák, kötés, horgolás és foltozásban esetleg hiányos tudásukat is kiegészíthetik. A tanfolyamon való részvétel szeptember hónap minden keddjén délután 1/2-7 óráig a leánytagozatnak a Magyar Ház földszintjén levő helyiségében bejelenthető. A Leánytagozat felkéri a nagyközséget, hogy esetleges analfabéta alkalmazottainak figyelmét a tanfolyamra felhívni sziveskedjék.

— Megkezdődött a tanév. A temesvári elemi iskolák tegnap, szeptember 15-én kezdték meg a tanévet, míg a középiskolákban ma, szeptember 16-án veszi kezdetét a tanítás. Mindkét iskolafokozatban az első tanítási nap Veni Sanctéval telt el. A tantestület az összes iskolákban teljes számu és így a tanítás akadálytalanul megkezdődhetik.

— Az elhagyott szerető bosszúja. Annak idején megirtuk, hogy Zomborban Jurisics Magda manikűrös leány négy lövésrel agyonlőtte Husveth Dezső vegyész mérnököt. A vegyész mérnök hosszabb időn keresztül szerelmi viszonyt folytatott a feltűnően szép manikűrös leánnyal és házasságot is ígért neki. A leány aztán legnagyobb meglepetésére megtudta, hogy a barátja egy gazdag nőt akar feleségül venni és hogy már másnap lesz az esküvője. Ezen való elkeseredésében követte el tettét. A zombori törvényszék most Jurisics Magdát négy évi fegyházra ítélte.

AMIBEN A FRANCIÁK PRO-
LAST LÁTNAK. Párisi jelentés szeri-
goru titoktartás mellett is kiderült, a
berlini francia követ tiltakozott az
amiért a kehl nemzeti szocialista
csapatnak olyan zászlót adtak aján-
amelyre jeligéül Strassburg város ne-
hímezve. A francia kormány ebben az
ben ma utasításokat küld a berlini f-
követnek.

— Tizenkét éves anya. Csak ne-
engedélyezte a francia köztársaság
ke általános csodálkozásra, hogy
te a u Adrienne, egy catilloui tiz-
éves leánya, egybekeljen szerelme-
A talány most megoldást nyert, ma
tizenkét éves hitves egészséges, sz-
fejlett "ugyermeknek adott életet.
anya és gyermeke jól érzik mag-
Pintea Adrienne jelenleg a legfiata-
anya és hitves az öreg kontinensen.

ELSŐRENDÜ - SZÁRAZ
PARKETTA
VERSENYKÉPES - OLSÓ ÁRO
BELA KRAUSER FIL - TEMESVÁR
TELEFON: 18-09

— Kigyulladt autó. A Buziási-ut-
közvetlenül a városi szegényház előtt
gyulladt az esti órákban egy temes-
autó. Az autóban, amely Tms 1036 re-
számot viselte, egy tiszt és neje ül-
akik a kocsit vezető S u g á r Márton-
zérkatonával egyetemben kiugrottak
autóból. A soffőr előadása szerint k-
vetlenül a vámház előtt gyanus és
szagot éreztek, mire lefékezte a kocsit
az utasokat is figyelmeztette. Alig, hogy
elhagyták a kocsit, a tűz az autó
hátsó kerekénél tört elő és belekapo-
csukott vászonfedélbe is. A tüzőtők
vidésen a helyszínen voltak és igyeke-
tek a tüzet eloltani. Az autó hátsó f-
teljesen tönkrement.

Eladok. — tudom lesz mindig kine-
Cserélek. — csak tudjam mindig minél
Veszek. — csak legyen mindig mivel
Tudom, hogy szereti a szép választ-
tökös raktár

No ugyan itt nem nagyon rimel,
De nagyon stimmel

FISCHHOFF Belváros, Korvi
Mátyás-utca 6.
Lono vics-utca folytatása Dóm-té-
keresztül. Telefon: 18-09

— Az önző franciák. Az Intransigea
című francia lap elégedetlenségének a
kifejezést azon, hogy Románia gazd-
sági megegyezést létesített a német Fa-
benindustrie céggel. A lap szerint ebb-
az egyezményből Franciaország expo-
jának kára van.

— Harc a milliárdos örökség körü-
Berovici Elly szenátor, a Berovici
bukaresti bankház feje, már csaknem eg-
éve hogy meghalt, de közel milliárdos há-
gyatéka felett még mindig veszekednek a
örökösök. Most tartott az ilfovi törvény-
szék hagyatéki bírósága tárgyalást az ügy-
ben. Az örökösök egy része ugyanis kérte
hogy a törvényszék nevezzen ki ideiglene-
gondnokot az örökség kezelésére. Az el-
hunyt gyermekei idegen gondnok kinevezé-
sét kérték. A törvényszék vélemény-
különbség miatt nem döntött.

— Kínai rablók elragadták egy vana-
utasait. A charbini orosz konzul tilta-
kozó jegyzéket intézett a mandzsú kor-
mányhoz. A jegyzékben elmondja, hogy
kínai rablók megtámadták a vladivosz-
toki személyvonatot és hatvan utasát,
köztük harminchét orosz, elhurcolták.
A jegyzék követeli a foglyok azonnali
kiszabadítását.

Veszélyben a rend és nyugalom Amerikában a százezerre menő sztrájkoló bányász miatt és az ostromállapot kihirdetésére is sor kerülhet

Amerikában erjed a gazdasági élet és ennek gözei átsapnak a politika területére is. Nagy ellentétek állanak szemben egymással és a surlódási felület egyre kiterjedtebb lesz. A dollár körül nagy bajok vannak és még nem lehet tudni, hogyan fog sikerülni ezeket a bajokat megszüntetni. Roosevelt elnök tegnap neves pénzemberekkel tanácskozást folytatott pénzügyi kérdésekről.

Hír szerint azt határozták el, hogy a kormány októberben újabb inflációs intézkedéseket léptet életbe.

A dollár bajaival áll összefüggésben,

hogy Pennsylvániában óriási bányászsztrájk tört ki. A bányászok magasabb bért követeltek, mert a dollár vásárlóképességének gyengülése következtében megélhetésük nincsen biztosítva. Mint-hogy követeléseiket nem teljesítették, abbahagyták a munkát. A sztrájk már annyira elfajult, hogy tegnap a bányászok és a karhatalom között összeütközésre is került a sor.

A rendőrség sortüzet adott a munkásokra, akik közül hatan azonnal meghaltak, huszan pedig megsebesültek.

Erre újabb huszezer bányász hagyta ab-

ba a munkát.

Ujabb jelentés szerint a sztrájkolóok száma már elérte a százezeret és a sebesültek közül a kórházban tizen kimultak, amivel a halottak száma tizenhatra emelkedett. A hatóságok követelik, hogy Roosevelt elnök haladéktalanul léptessen életbe szigorú rendszabályokat, mert ezeknek elmulasztása könnyen maga után vonhatja azt, hogy a rend és a közbiztonság egész Amerikában felborul.

Pennsylvániába nagyobb számú katonaságot küldtek. Az ostromállapot kihirdetése minden órában várható.

TILOS MAGYARORSZÁGON A HOROGKERESZT. A budapesti főkapitány tegnap rendeletet adott ki, amelyben a kampós keresztek bármely formában való viselését megtiltja. A rendelet ellen vétőket kétszáz pengőig terjedő büntetéssel sújtják.

— Mosse Rudolf tragikus halála. Berlinben Mosse Rudolf negyvenhárom éves hírlapíró, aki a világszerte ismert Mosse hirdetési vállalat tulajdonosának fia, letartóztatott. A letartóztatást rohamosztagosok fogatosították és autón gyűjtőtáborba akarták szállítani. Mosse Rudolf a száguldó gépkocsiból hirtelen kiugrott és a következő pillanatban az utca közepén összetört tagokkal holtan terült el. A rohamosztagosok Mosse holttestét az egyik kaszárnyába vitték, majd ólomkoporsóba zárva családja lakására szállították.

Jól szabva

— Megszökött két bankár. Prágának nagy szenzációja van. Sebestyén Pál és Sebestyén István bankárok tíz millió cseh korona adósság hátrahagyásával ismeretlen helyre szöktek.

— Az Erdélyi Helikon augusztus-szeptemberi száma közli Dsida Jenőnek nagyszabású versciklusát: Miért borultak le az angyalok Viola előtt. Kiss Jenő és I. Szemlér Ferenc új verseit. Két nagyszabású novellát találunk a folyóirat főrészeiben: az egyik Kemény János „Havasi történet” című novellája, a másik Szencei László novellája, a „Kettős kereszt”. A folyóirat első cikként közli Molter Károly „A német szellem beháboruja” című esszéjét, amely az utolsó évek német irdalmán át a mai németiség lelki képét rajzolja meg. Halász Gábor „A három Babits-arc” című cikkében az új Babits-kötettel kapcsolatban ad érdekes képet a költőről. Kovács László „Erdély magyar irdalmi élete” címmel fűz kritikai megjegyzéseket egy erdélyi irdalomról szóló könyvhöz. A Könyvek és Írók és Irdalmi Krónika című részben kisebb-nagyobb cikkeket irtak Reményi József, Tolnai Gábor, Ifj. Grandpierre Emil, Kovács József, Kiss Jenő és I. Szemlér Ferenc. A folyóirat műmelléklete és két szövegközi rajza Gy. Szabó Béla grafikai művei után készült. Az Erdélyi Helikon előfizetési ára egy évre 600.— lei. Az Erdélyi Szépművészeti Társulatnak és előfizetőinek: 500 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyitér) 40. II.

— A Kelet szerepe a mai világválságban. Erről a rendkívül érdekes témáról fog nyilvános előadást tartani Temesvárott R. S. Silviusz, a központi monopohivatal vezértitkára. Ezuttal román nyelven beszél és kétségkívül nagy élvezetet fog szerezni most is hallgatóinak, mert előadása tartalmas és bő anyagot nyújt a gondolkodásnak, stílusa pedig végtelenül egyszerű és tiszta. Az előadás színhelye a felső kereskedelmi iskola nagyterme, ma, szombaton este félhét órakor. A belépés díjtalan.

* Táncezlátás a Magyar Házban. A bányászi Magyar Párt ifjúsági tagozata vasárnap délután hat órai kezdettel rendezi első táncos teáját.

— Nagy alapítások Németországban. Németországban újra virágzik az alapítási kedv és az utóbbi hónapokban kilenc új részvénytársaságot alapítottak összesen 16.5 millió márka alaptőkével. Husz régebbi részvénytársaság pedig 34.8 millió márkával felemelte alaptőkéjét.

félíg varrva tanuljon szabni

— Felvételi vizsgák a városi zeneiskolában. A városi zeneiskola ezuton hozza az érdekeltek tudomására, hogy az új tanulók felvételi vizsgálatait a jövő hét folyamán tartják meg. A zongoraszakra iratkozott növendékek felvételi vizsgáit szerdán, szeptember 20-án, a többi szakra beiratkozottak felvételi vizsgáit pedig csütörtökön, szeptember 21-én, délelőtt kilenc és tizenkét, délután pedig négy és hat órák között tartják meg.

— Névtelen feljelentés áldozata. Megirtuk, hogy Gaál János lugosi adóbeszedőt súlyos visszaélések vádjá alatt letartóztatták és házkutatást is tartottak nála. Tegnap a rendőrség Gaál szabablárra helyezte. Kiderült, hogy a letartóztatást névtelen feljelentés alapján eszközölték és bebizonyult a feljelentés alaptalansága is. Gaál Jánost, aki régi bevált pénzügyi tisztviselő, rehabilitálták és visszahelyezték állásába.

— Emigráns német író öngyilkossága. Alsberg Miksa dr. berlini ügyvéd néhány hónap előtt a mostani rezsim elől Svájcba menekült és Zürichben telepedett le. Alsberg dr., aki nemcsak mint ügyvéd, hanem mint szindarabíró is ismert nevet szerzett magának, agyonlőtte magát és meghalt.

— Oravicai iparos jubileuma. Schmidt József oravicai szabómester most ülte meg ötvenedik évfordulóját annak, hogy önálló mesterként dolgozik. Az agg mestert ezen alkalomból barátai és tisztelői melegen ünnepelték.

* Reitzer Klári zongoratanárnő külföldi tanulmányútról hazatért és a tanítást megkezdte, Józsefváros, Begabalsor 14. i. em. (Ormos-utca és Begabalsor sark.)

— Közbecsült uriaszony halála. Sulyos csapás érte Straub Péter nyugalmazott bankigazgatót. Felesége, született Szappanos Ilonka ötvenkét esztendőskorában régi asztmája következtében tegnap reggel kiszenvedett. Mintaképe volt a jó feleségnek, aki nemcsak házatája ügyét viselte a szívére, hanem érző szívvel viseltetett az élet esettjei, a szegények iránt is, akikkel sok jótéteményt gyakorolt. Halálát férjén kívül gyászolják fiverei: Szappanos Gyula címfestő, a Magyar Párt erzsébetvárosi tagozatának elnöke, Szappanos Lajos pozsonyi építőmester, nővére Bakos Lászlóné született Szappanos Matild, továbbá nagyszámú rokonság. Temetése ma délután öt órakor megy végbe az erzsébetvárosi temető kápolnájából.

a Szabásati Akadémián

1., Dóm-tér 9., I. em.

— Régészek kongresszusa. Pécsen szeptember 21. és 25. között nemzetközi régészeti kongresszus lesz, amelyre eddig számos államból száztíz résztvevő jelentkezett. A kongresszussal kapcsolatosan a régészek megtekintik a Pécs környékén folyó ásásokat, amelyek számos értékes római leletet tártak föl már eddig is.

* A világ népei: Amerika. Az egész föld gazdasági, társadalmi és politikai életét, történeti fejlődését, kulturáját, vallási és erkölcsi életét, népszokásait, külpolitikai törekvéseit, szociális problémáit ismerteti a legszelebbebb keretek között. De részletesen ismerteti az illető földrészt, állati és növényvilágot, a tájakat és természeti szépségeket. A sorozatban eddig megjelent Olaszország, Svájc, Japán, Ausztrália, mint egyes kötetek, Spanyolország és Portugália és most az Amerikai Egyesült Államok mint kettős kötetek (54 lei). A most megjelent Amerika kötet 200 oldalon színes térképpel méltó kiegészítője a sorozatnak. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár.

Mindenki készüljön a nagy szüreti mulatságra a Pacsirtamezőben
 helyet a Magyar Leányegylet rendez. ♦ Különböféle szórakozások. ♦ Bővebb ismertetés a napilapok későbbi számaiban

Megfigyelte már Ön magán, hogy bizalommal csak akkor vásárolt, ha az áru már
Mert a márkás anyag garantált, minőségben első és árban a legolcsóbb
Az ismert és elismert márkák a következők:

 <p>az önműködő mosószer, szavatoltan klórmentes</p>	<p>„METALIA” Vas, réz, modern nikkel csőbutor és sodronykerítés Timisoara III., Mühle Vilmos-utca 22. sz.</p>	<p>Figyelem! I. osztályú déval cserépkályhák. Felülmuha- talan, úgy fűtésre, mint kivitelre és minőségre. Csakis TORDAY JÁNOS-cégnél kaphatók. III., Posta u. 18, ugyanott átalaki- tások és javítások a legolcsóbb árban esz- közöltetnek.</p>	
		 <p>Minőségben vezetünk Alapították 1878-ban. WONKA zongoraház IV., Főrk-u. 4. Telefon 5-57</p>	 <p>RÁDIO-F és CSILLÁ KÖHLER White-Ho IV., STR. MIRON COSTIN 2. T</p>

Rádió

Szombat, szeptember 16. Bukarest. 1: Gramofonzene. 2: Könnyű zene. 6: Román zene. 7.15: Zenekari hangverseny. 8.20: Gramofonzene. 9: Enekkari hangverseny. 9.45: Zenekari hangverseny. Budapest. 7.45: Torna. 11: Felolvasás. 1.5: Hangverseny. 2.30: Zenekari hangverseny. 6: Petneházy Imre előadása. 6.30: Bura Károly cigányzenekari hangversenye, Radics Lajos árogatószámával. 7.30: Mit üzen a rádió. 8: Gramofonzene. 9: Sik Sándor köszöntő verse a Magyarországon tartózkodó lengyel vendégek üdvözlésére. 9.5: A Gyurkovics-fjók című operett előadása. 11.20: Horváth Rezső cigányzenekari hangversenye Jászló Imre énekszámával. Bécs. 1: Zenekari hangverseny. 5.5: Enekkari hangverseny. 6.10: Gramofonzene. 7.15: Strausz Oszkár est. 9.30: Operaelőadás. Belgrád. 12: Gramofonzene. 1.5: Zenekari hangverseny. 5: Gramofonzene. 6: Népdalok. 9: Zongorahangverseny. 10: Operaelőadás. 11.15: Cigányzene. 12: Gramofonzene. Berlin. 5: Szórakoztató zene. 7: Zongorahangverseny. 9.5: Tarka-est. 11: Szórakoztató zene. Breslau. 5.30: Zenekari hangverseny. 9.20: Tarka-est. 11.50: Tánczene. Lipse. 10.15: Operettrészletek. 11.20: Fuvószene. Milánó. 6.20: Gramofonzene. 8: Gramofonzene. 9: Gramofonzene. 9.45: Tarka-est.

Vasárnap, szeptember 17. Bukarest. 12: Könnyű és román zene. 1: Szimfonikus hangverseny. 2: Román zene. 6: Zenekari hangverseny. 9: Hangverseny. 9.20: Zenekari hangverseny. 10.15: Szórakoztató zene. Budapest. 11: Katolikus istentisztelet. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. 12.15: Református istentisztelet, utána zenekari hangverseny. 3: Gramofonzene. 4: Gazdasági előadás. 4.45: Cselényi József magyar nótákat énekel Farkas Sándor cigányzenekari kíséretével. 6: A Noszty-fiu esete Tóth Marival című színmű előadása a stúdióból. 8.30: Zenekari hangverseny. 9.40: Zágón István vidám csevegése. 10.10: Földessy Arnold gondonkahangversenye. 10.55: Veres Lajos cigányzenekari hangversenye, Kalmár Pál énekszámával. Bécs. 1.40: Szimfonikus hangverseny. 4.50: Gitár kamarazene. 6.20: Zenekari hangverseny. 7.45: Zongorahangverseny. 8.45: Tudósítás az Ausztria—Csehszlovákia labdarugómérkőzés bécsi pályájáról. 9.20: Hangverseny. 10.55: Bárzene. Belgrád. 12: Gramofonzene. 1.5: Zenekari hangverseny. 2: Gramofonzene. 6: Tánczene. 8: Népdalok. 11.30: Cigányzene. 12: Tánczene. Berlin. 9.5: Az elátkozott kastély című operett előadása. 11: Tánczene. Breslau. 5: Zenekari hangverseny. 7.25: Szórakoztató zene. 9: Népszerű zene. Frankfurt. 9: Operettrészletek. 11.45: Könnyű zene. Hamburg. 5.30: Fuvószene. 7.30: Orgonahangverseny. 8: Könnyű zene. 9: Német zene. Langenberg. 5.30: Könnyű zene. 6.45: Gramofonzene.

Sport

Possák szereplése miatt az Electrica megóvta a TAC elleni eldöntetlen bajnoki mérkőzését

Az elmúlt vasárnap játszotta le bajnoki mérkőzését az Electrica együttese a TAC csapatával. A mérkőzés előtt az Electrica képviselője megóvta a mérkőzést, mert Possák szereplését jogosatlannak találta. Az Electrica vezetője a bírónál tett óvását írásban is lefektette és a bukaresti szövetséghez küldötte be felebbezését. A felebbezés arra támaszkodik, hogy Possák külföldi állampolgár, jelenleg is külföldi utlevéllel rendelkezik és mint ilyen, a szabályok értelmében nem vehet részt romániai csapat bajnoki mérkőzésén.

Az Electrica felebbezésével kapcsolatosan szabályokkal tisztábanlévő sportvezetőkkel folytatott beszélgetést, akiknek véleménye a következőkben fejeződik ki: 1. Possák akkor távozott, amikor a román szabályok megengedték, hogy legfeljebb két, külföldi állampolgársággal bíró játékos szerepelhessen. Időközben azonban a román

szabályok eltörölték ezt a kedvezményt és a szabályzat egyenesen megtiltja, hogy más állampolgársággal bíró játékosok szerepelhessenek román csapatokban. 2. A román-magyar sportbéké megkötésekor kimondták, hogy azok a játékosok, akiket annak idején a román szövetség beleegyezése nélkül igazoltak le más szövetségek, az országba való visszatérésükkor azonnali játékgendéllyel bírnak. 3. A szabályok értelmében azok a játékosok, akik annak idején elhagyták az országot és most visszatérnek, hat hónapot kötelesek várni és csak azután igazolhatók bajnoki mérkőzésekre.

A temesvári egyesületek mindenesetre érdeklődéssel tekintenek az Electrica óvása elé, mert az Electricára kedvező döntés Possák szereplését hat hónapig lehetlenné teszi, ami a TAC együttesét érintené kellemetlenül.

Az egyesületeknek nagy része felkészült a kerületi futballbizottság közgyűlésére és új korszak eljövetelét kívánják a kerületi bizottság vezetésében

Az egyesületek választások előtt állnak és ilyenkor az egyesületi intézők csoportokba verődve beszélnek meg a jövő teendőit és az elmúlt év hibáiból levonják a következtetéseket.

Ebben az évben az egyesületi képviselők nagy része nem volt megelégedve a kerületi vezetőség munkájával, mert a bizottsági tagok közötti állandó torzalkodás a sport fejlődését akadályozta. A kerületi bizottságban az ellentétek annyira kiéleződtek, hogy az elmúlt hetekben — amiről a Déli Hírlap annak idején részletesen beszámolt — a bizottság szétrobbantása következett be. Időközben azonban a tagok kibékültek és a több funkciót betöltő elnökkel együtt elkezdték munkájukat. Az egyesü-

sületek nagyrésze, de ezenkívül a komoly sportvezetők is komolytalannak találták a kerületi bizottság munkáját és most a választások alkalmával igyekezni fognak olyan bizottság megválasztását keresztülvinni, mely mindenféle szempontból meg fog felelni. Hírek szerint a jelenlegi vezetőséget nem fogják újra megválasztani, hanem valószínűleg a bizottsági tagok közül legfeljebb két tagot látnának szívesen az új kerületi bizottságban. Az elnök személyére vonatkozólag többféle kombinációt látott eddig is napvilágot és valószínű, hogy egy régi, sok tapasztalattal bíró sportembert fognak az elnöki székbe ültetni.

Barátságos mérkőzés

Az Electrica-pályán a csendőrezred játszott barátságos mérkőzést az Electrica ifjúsági csapatával, melyet az Electrica 3:1 (1:0) arányban nyert meg. Az Electrica részéről a gólokat Iculescu, Coracu és Vasilescu lőtték. Különösen utóbbi gólja volt tetszetős. A csendőrezred gólját Havas rugta.

Mérkőzés 50.000 néző jelenlétében

Ötvenezer néző jelenlétében zajlott le Bukarestben a Romcomit-pályán a Venus—Bocskay-Ujpest kombinált mérkőzés, amely 2:2 arányban döntetlenül végződött. A mérkőzés első félidejében a Venus vezetett, azonban a játék folyamán ereje mindinkább lankadt és így a Bocskay-Ujpestnek sikerült a gólarányt

kiegyenlíteni. A magyar csapat gólját Vincze lőtte. A magyar csapat vezetője Szaabó bíró vezette.

A Gloria motorkerékpáregy szeptember 24-iki versenye

Mint már említettük, szeptember 24-én nemzetközi motorkerékpáregy lesz az Electrica-pályán. Tovább közölhetjük a következőket: A verseny pénzdíjai a következők lesznek: I. díj 6000 lei, II. díj 4500 lei, III. díj 3000 lei. Már befutott Budapestről a román Tivadar válasza, amelyben megígéri, hogy a verseny meghívást elfogadja és már 22-ikén itt lesz. Tervezi, hogy két napos tréninget tartson ugyanaz a válasz jött a bécsi Kerschertől, ki Zamecsnikkel egyetértően hét nap múlva Grácban állt starthoz. A verseny hajlandó egy hétig tartani, ha maradni és a rákövetkező napon revánsversenyen mérkőzik két versenyző, ki a legjobb klasszist képviseli és felváltva meg a nagy salakversenyeken biztosítja a 24-iki verseny teljes sikerét. A vezetőség máris elhatározta, az alkalommal és a verseny fogja tartani revánsmérkőzésre.

Zászlószentelés a gyárvárosi sportnapon

Az Unirea-sportegyesület szeptember hó 16. és 17-én rendezti nagy zászlószentelési ünnepét. Az ünnep programja a következő: Szombaton nyolc órakor lampionos Brössner Antalné, szül. Frerfer Mária zászlóanya tiszteletére délután tíz órakor zászlószentelés a Dom-téren, tizenkét órakor közgyűlés az egyleti helyiségben városi szőlők, Kieszer-vendéglő ott egy órakor disztribúció, közbeszervek beverése. Délután három sportünnepély, nagyszabású szentelés a zászlószentelés befejezésével folytatás. Este nyolc órakor a sörgyár helyiségeibe reggeli. Beléptidő a táncmulatság 20 lei.

A másodosztályú válogatott

Szeptember 17-én, vasárnap mérkőzést játszik a másodosztályú válogatott Kikindán. A csapatot János és Gömöri vezetik. A másodosztályú válogatott valószínűleg győztesen kerül ki a mérkőzésből.

Magyar győzelem

Zágrábban most bonyolították mintegy huszezer néző jelenlétében Budapest válogatott-Zágráb válogatott futballmérkőzést. Az izgalmas mérkőzést a magyar csapat 4:1 arányban győztesen végződött.

Közgazdaság

szkondnak a külföldi hitelezők az eredeti pontjukhoz és a feltételeken nem hajlandók változtatni

gazdasági és politikai érdeklődés körében áll még mindig a külföldi hitel való megegyezés ügye. Ez- zinnisztertanács is foglalkozott, meghallgatta Madgearu Vir- gnyiminiszternek és Chelme- alminiszternek erre vonatkozó íti. Ma délelőtt összeül a kor- zaszdasági bizottsága és tárgyo- k legfőbb pontja szintén ez lesz. an delegációnak egyes tagjai isban vannak és érintkezést ked- dig is a külföldi hitelezők meg- al. Ezek most arról értesítették

a kormányt, hogy a külföldi hitelezők ki- tartanak eredeti álláspontjuk mellett és nem hajlandók eddigi feltételeiken vál- toztatni.

Az értesítés alapján Madgearu pénz- ügyminiszter és Chelmegeanu alminisz- ter tegnap újabb tárgyalásokat folytat- tak. Ezeknek eredményeképpen új utasi- tásokat küldtek a párisi román bizott- ságnak. Az utasítások leszögezik, hogy a kormány megmarad eddigi álláspontja mellett, amely a külföldi tartozások kö- kéjének és kamatainak, valamint részle- teinek csökkentésére vonatkozik.

rosok is résztvesznek a temesvári vásáron. A temesvári kisiparosok úsa értesíti ugy temesvári, mint déki tagjait, hogy a kereskedelmi kamara által októberben rendezendő vásárra az iparosság mint külön csoport is bekapcsolódott. A ki- való részvétellel az ipari szindiká- t lehet jelentkezni, a részvételi nyilat- ott írható alá és ugyancsak ott gtekinteni a kiállítás terveit is és a helyet kiválasztani. A kiállításon kök ötven százalékos vasuti kedvez- n és egyéb előnyökben részesülnek. onokok iskolai könyvei és tanszerei. vsvári kisipari szindikátus figyelmezt- jait, hogy tanoncisoklába járó ta- számára az iskolai könyveket és ketek szabadon vásárolhatják bárhol kötelesek erre a célra az iskolák óinál befizetéseket eszközölni.

Bibajos Rasputin
ÍRTA: VERESS SÁNDOR

(Utánnyomás tilos.)

17. folytatás.

ennek a gazembernek az érdekében voltam én? Azért neveztettem ki belügyminiszternek, életemre törjön halálból és megbecstelenítse a? Most, hogy álljak ezzel a hírrel az atyuska

mant is közbeszólt most.

Nyugodj meg, Rasputin és mindenekelőtt egy nem senkinek. Most hidegvér a fő, éppen elég van, hogy aztán szükség esetén cselekedhess, úgy, mint Kvosztov, játszd te is kétszínű játékot mindenekelőtt ne engedj betekintést a kártyáidba. Diamantnak igaza van, — helyeselte Barnabás. Kvosztovnak még csak sejténie sem szabad, hogy ezúttal a cselszövését, éljen csak ő abban a hitben, mi ostobán belerohanunk a veszélybe, most majd szűnk az alattomosabbak és leleplezzük minden t.

Egy igaz emberünk máris van Kvosztov közvet- özélében. Belezki az, a saját titkára.

En már nem bízom senkiben, — vetette közbe rván Rasputin.

Hát ebben bizatsz, Grigori, lelkemre mondom, torította Barnabás hatalmas borítékot szedve ki endája hátsó zsebéből.

Tudod, mi ez? Kvosztovnak Ilidorral folytatott váltásának pontos másolata. Belezki már eddig kémseltette főnöke minden lépését, ezekben a máso- tban a legpontosabban benne van minden terhelő . Megtudhatod belőle, hogy mennyi pénzt kapott

Temesvári biztosítók a legfelső munkata- nácsban. A munkaügyi miniszterium felszó- litotta a temesvári munkakamarát, hogy a kamara a bukaresti legfelső munkatanács tagjai közé delegálja a bank biztosítási, gyarmatáru és idegenforgalmi szakmák egy-egy tisztviselő képviselőjét is. A temes- vári biztosító társaságok kiküldöttjei, mint- egy negyvenen, előértekezletet tartottak az ügyben és a biztosítószakma kiküldöttje- nek Thierry Vilmos nyugalmazott alez- redest (Transsylvania biztosító Rt.) és Gavrilovici Györgyöt, az Agricola- Fonciere biztosító társaság főtisztviselőjét ajánlották. Az egybegyűltek egyben elhatá- rozták, hogy legközelebb megalakítják a biztosító szakcsoportot. A megalakítás elő- készítésére bizottságot választottak, amely- nek elnöke Bogma Miklós, az Első Erdé- lyi Biztosító Társaság kárbecslője, tagjai Kirschner Lipót, a Nationala Biztosító Társaság igazgatója, Weiss Adolf a Gene- rali és Röhmmer Ella az Agricola-Fon- ciere megbízottai lettek. A bizottság titkára Schön László (General) lett. Ma este kilenc órakor a bankszakma képviselői ülnek össze értekezletre.

Adót fizetnél! A temesvári kifizetési és beszédési pénzügyigazgatóság figyelmezteti azokat, akiknek bármilyen követelésük van az állammal szemben, hogy semmiféle összeget nem folyósítanak addig, amíg a követeléssel rendelkező fél fel nem mutatja kifizetett adójáról szóló nyugtáját. Így tehát azok, akiknek az állammal szemben követelésük van, először fizessék be adó- hátralékaikat.

Négy év kivételi többlete 16 milliárd lei. Most tették közé Románia külkereskedelmi mérlegét az 1929 és 1932 évek között. Az adatok szerint külkereskedelmi mérlegünk aktív, vagyis Románia jóval többet vitt ki, mint amennyi értékű idegen árut behozott. A fenti négy év alatt Románia 80.379 millió lei értékű árut és nyersanyagot vásárolt külföldről, míg 96.333 millió lei értékű árut és nyersanyagot szállított külföldre. A két szám közötti különbség tizenhat milliárd lei

eddig Ilidor, benne van a merénylet terve is, sőt azt is kitanulmányozhatod belőle, hogy milyen veszed- lembe fog még magának a cárnőnek élete is. Biz- hatsz Belezkiben, én mondom, bizatsz, egyenesen a fejét adta a kezünkbe előlegül. Különben is főleg ő adta tudomásunkra mindazt, amit tudunk. Ha ő nem lép közbe javunkra, bizony talán néhány hét múlva az örök álmot aludnád, Grigori.

- Hát, ami igaz, az igaz. És mi akar lenni ezért?
- A szentpétervári rendőrség főnöke.
- No jó, hát majd meglátjuk.

Rasputin még a délután folyamán a cári palotába sietett és Virubova asszonynak többek között meg- mutatta azt a levelet is, amelyben Kvosztov Ilidorral közli, hogy már rövid időn belül végre lehet hajtani a merényletet.

A cárnő rendeletére most Kvosztov minden sor írá- sát titokban fölülvizsgálták. A belügyminiszter mind- ezt nem is sejtette, valamint nem tudta azt sem, hogy bizalmas futárral tulajdonképpen mindenről jelentést tesznek.

Rochevzski, aki a legfontosabb rendelkezéseket közvetítette személyesen, egész szabadon járt ki és be a finnországi határon. Pontosan vitte és hozta a leveleket Kvosztov és Ilidor nagy örömeire. Egészen biztonságban érezte magát a két cselszövő. Halvány sejtelmük sem volt róla, hogy a futár minden iratát a határrendőrségen előbb lefotografálják és így bo- csátják aztán további útjára Rochevzskit.

Midőn aztán az a levél is megjött, amely azt közölte, hogy a merényletet három zaricini paraszt fogja vég- rehajtani, egyszerűen elfogták azokat és börtönbe ve- tették őket. Rasputin kérésére később megkegyelmez- tek nekik és visszatérhettek a falujokba.

Kvosztov véletlenül tartotta elfogatásukat és még mindig nem fogott gyanut. Nem is volt oka rá. Hisz éppen az imént volt kihallgatáson a cárnál, aki a leg- kegyelmesebben fogadta. Két óra hosszat tartott az audiencia, a cár a legmelegebb hangon beszélgetett vele. Csak midőn hazaért, akkor érte a meglepetés.

és ez jelenti azt a kvantumot, amennyivel többet vittünk ki a behozatalunknál. Leg- többet 9666 millió lei értékűt vittünk ki Angliába és legnagyobb behozatalunk, ösz- szegszerűleg 8371 millió lei volt az Ausz- triából behozott áruk és nyersanyagok ösz- szege.

Színház

Tanase revüje Temesvárott. A városi színházi ügynökség értesítése: Október 9-én szeszonyító előadásul Tanase „Car- rabus énekel” című 32 képi revüje kerül bemutatásra. A revü pompás keretben a legújabb párisi kosztümökkel, a Tanasetől megszokott pompát és eleganciát is felül- mulja. A 80 tagu ensemble a közkedvelt régi tagokon kívül sok új frappáns számmal bővelkedik. Tekintettel a nagy érdeklő- désre, jegyeket már hétfőtől (szept. 18.) kapni a színházi pénztárnál.

Erdélyi Miklós szinigazgatót szélütés érte. Bukarestben az egyik kávéházban szélütés érte Erdélyi Miklóst, aki éveken keresztül volt nagyváradi szinigazgató. A mentők Erdélyi Miklóst a lakására szállí- tották. Állapota igen súlyos. Életbenmara- dásához nincsen remény. Erdélyi veje Gróf László, aki szintén volt nagyváradi szin- igazgató, jelenleg pedig bukaresti színész.

„Interin“

Belváros, Jenőherceg utca 1.
Telefon: 9-30

Mindenemű legkényesebb megfigyelések, in- formációk magánügyekben mindenütt a kül- földön is.

Mozi

Szombat, szeptember 16.

- Apolló-mozi: Rome express.
- Forum-mozi: Hawai rózsája.
- Capitol-mozi: Éjfél kaland.
- Tivoli-mozi: Tom Mix-cirkusz.

Már ott feküdt asztalán az elbocsátási okmány. Kvosztov mindörökre el volt intézve.

A merénylet

Kvosztovtól megszabadult Rasputin, de Ilidor kül- földről most még szomjazóbb bosszúvágygal követte élete elleni mesterkedéseit. A két csillagos szoba társasága sem aludt. Mindenáron el kellett tenni láb alól ezt az embert, aki már teljesen befolyásolta a cári pár akaratát. Volt azonkívül még egy ok, amiért szálla volt szemükben a starec. Akkoriban már 1914-et irtunk, főtt a háborus boszorkánykatlan.

Az orosz háborus pártnak a két csillagos szoba volt a főfészke. A királyi család mellőzött tagjai sokat vártak egy háborútól. Mindenekelőtt azt remélték, hogy akkor majd megtörik a gyűlölt német származású cárnő hatalma és könnyebben lesz mód a cárt is eset- leg eltanácsolni a trónról, akinek helyébe majd az ő emberüket, az öccsét ültetik. Azonkívül ujjáébredő hatalmat, dicsőséget is vártak az eljövendő győzel- mektől Oroszország számára, melyet Miklós tespedő, alvó uralma valóban lejáratott tekintélyben. Nos Ras- putinban a két csillagos szoba társasága a háboru kérdésében is ellenségre talált.

Egész Oroszországban nem volt fanatikusabb hive a békének, mint Rasputin, aki valóban látnoki szem- mel jövendölte meg, hogy mi lesz, ha Oroszország be- avatkozik a háboruba.

— Csak háborut ne, — prédikálta Rasputin minden beszédében, erről igyekezett a cári párt is meggyőzni, szörnyű képekben festve előttiük annak következmé- nyeit. A népet akarta ő megmenteni, mert látta előre jól a hekatombákat, az elkövetkezendő felesleges és szörnyű vérontást.

A két csillagos szoba pártja azonban mindenáron a háborut akarta és mindenkinél jobban Nikolajevics Miklós, a rettenetes későbbi fővezér, akinek igazi arc- képét majd teljességében is megláthatja rövidesen az olvasó. Rasputint mindenáron el kellett tenni láb alól már azért is, mert valóságos kerékkötője volt a há- boru nemsokára dübörgően meginduló apokaliptikus kocsijának.

(Folyt. köv.)

Egyes szó ára 3 lei; vastagabb betűvel 5 lei. Állástkeresők szavankint 2 leit fizetnek. Jelíges hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jelíggel ellátott írásbéli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak

Apróhirdetések

Egocsióbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Apróhirdetéseket felvevő
Belvárosban: Déli Hírlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4. Gyár-
városban: Kardos-trafik, Kossuth-
Gránátos-utca sarok, Messia-
Fő-utca 27. Józsefvárosban: Kardos-
trafik, Kültér-tér. A hirdetés-
díj den esetben előre fizetendő.

Állásajánlás

Mindenest
ki jól főz, éves bizonyítványokkal azonnal felveszek. Cim a kiadóban. (3283)

Megbízható, ügyes
fiatal nő és férfi irodák látogatására jutaléokra felvétetik. Ujrendszerű akció. Cim a kiadóhivatalban. (3304)

Mindenes szobalányt
jó bizonyítványokkal azonnalra keresek. Horváth Boldizsár-utca 5, I. em., 8. (3467)

Gyermektelen házaspár
házmeesternek felvétetik. Villany-, vízvezeték-szerelők előnyben. Cim: Salomon, fatelep, Pályaudvar-ut és Gorové-utca sarok. (3310)

Munkáslányokat
felveszek, zacskókészítők előnyben. Jelentkezés szombat d. u. 3—4-ig Klein Simon kalapüzletben, IV., Bulv. Carol 15. (3312)

Ügyes felszolgálóleány
felvétetik. Vegetaria, IV., Bonnaz-utca 21. (3301)

Francia nő
a délutáni órákra azonnal felvétetik 10 éves kis fiam mellé. Cim a kiadóban. (3460)

5—16 éves kisleány
gyermek mellé azonnalra kerestetik. Németh György, Hunyadi-ut 15. (3315)

Házmeesternek felvétetik
tisztességes gyermektelen házaspár, Erzsébetváros, magánvillában. Cim a kiadóban. (3311)

Biztos fellépésű dolgozni akaró hölgyek és urak

akik napi 100—150 lei jövedelemmel megelégszenek, jelentkeznek délelőtt 9—11 vagy d. u. 3—5 között a Déli Hírlap kiadóhivatalában. Piros igazolvány vagy valamilyen fényképes igazolvány szükséges.

Állást keres

Irodakísasszony
több évi praxissal, ki a könyvelésben járatos, állást keres. Cimeket a kiadóba kér. (3218)

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában a „Fekete Sashoz” Belváros, Szent György-tér.

Adás-vétel

Jó szabású fűzőt olcsón csakis **SANITARIA**-nál szerezheti be. Kossuth L.-u. 21. Telefon 23-95. (279)

Aki Basch-nál vesz
annak olcsó és jó tüzfája lesz! Józsefváros, Pályasor, Zöldpázsit-u. sarok. **Angro — detail! Dumping-árak!** Telefon 1-23. (989)

Régi helyiségemben halomszámra fekszenek értékes festmények, antik butorok, tükörök, bronz és facsillárok és még számtalan tárgy, ami mostani üzletben el nem fér. Kétajtós Wertheim-szekrény, üvegfal, deszkák, vastraverzák stb. délután 3—5 között minden áron eladatnak. **STERNBERG.** (746)

Altdeutsch hálószoba
és különféle lakásberendezés minden elfogadható áron eladó. Cim: Józsefváros, Preyer-utca 2. sz., II. emelet.

Gyermekágyak
villanyluszterek eladók. Cim a kiadóban. (3274)

KONYHABUTOR

„ETERNIT”- márványlappal fedve

olcsó, higienikus, tartós

Ing. S. Márton

Timișoara I.

Telefon 74

Telefon 74

Lakás

2 vagy 3 szobás
teljes modern lakást november 1-re, lehetőleg kerttel, villamos megállóhoz közel keresek. Cim a kiadóban. (242)

1 szoba-konyhás
lakás kiadó. Ujzabradfalu, XXI. utca 12. (3290)

Iratkozzék be

mert ezzel a mai gondterhes időkbenválóban kellemes órákat szerez magának a

„CULTURA”

kölcsönkönyvtárba, ahol azonnal megjelenésük után olvashatja a legírsebb könyvujdonosságokat, de meg is vásárolhatja a legolcsóbb áron. Előfizetési díj a kölcsönkönyvtárra havi

40 lei helyett

a Déli Hírlap előfizetőinek

25 lei

Temesvár-Józsefváros,
Hunyadi-ut 15.

Családi ház

az Erzsébetvárosban, közel a villamoshoz, mely áll: 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, garázs és az összes mellékhelyiségekkel, október 1-re kiadó. Érdeklődni lehet Bul. Filipescu 7. (A városi kertészet mellett.) (3286)

Kiadó

uj ház, mely áll 3 szoba, előszoba, konyha, kamra, veranda és kertből, november 1-től Belváros, Peles-utca 3. sz. alatt. Érdeklődni: Gyárváros, Kapitány Dan-utca 2. (3306)

Ujjonnan renovált

4 szobás modern lakás kiadó október vagy november 1-re. Horgony-palota, IV. ker., Bonnaz-utca 21, Érdeklődni Ford-képviseletnél. (1061/a)

Különféle

Kiváló diákellátás
feltétlen uri családnál leány vagy fiúk részére, jutányosan kapható. Horváth Boldizsár-u. 5, I. em.

Varrónót

társulás céljából keresek, ki iparigazolmányát be tudja szerezni. Levelet „Jövő 1933” jelíggel a kiadóba kérek. (3308)

Tartóshullám

6—9 hónapi garanciával

J. WALTRICH

fodrásznál

Fő-utca és Kossuth-tér sarkán, 6-os villamos végállomásánál.

„SIGI” prezervatív megbízható, kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Megjelent Roth László: „Az új fotografia” cimű könyve

Kivonat a könyv tartalmából:

A művészi fényképezés fejlődési útja. A művészi fotográfia és technika. Fényhatásvilágítás. A retus. A mozgásról. Anatomia a fényképezésben. A fényképezés és meztelen kultusz, nudizmus, erotikus fényképek, pornográfia. Psychanalízis a fotográfiában. Arckifejezés. A művészi fotoportré. Női portré. Férfi portré. Gyermek portré. A divat és a portré fényképezés. A reklám fotográfia. A riport fényképezés. Filmtéchnika. A film művészete, az orosz film. Számos a szöveghez mellékelt kép.

„

A könyv a Déli Hírlap kiadóhivatalban már kapható. Ára 150 lei. Vidékre utánvétellel vagy az összegnek előre való beküldése ellenében küldjük a könyvet. :-:

Biroul Industrial al Municipiului
No. 2063/933. Ind.

Felhívás

Az 1884. évi XVII. t. c. vonatkozó kezei alapján felhívom a város lakó összes iparosokat, kereskedő ipari és gyári üzemek tulajdonosait, összes fiu és leány tanoncokat a város iparos vagy kereskedő tanonciskolák különbeni törvényes következménye mellett okvetlenül irassák be.

A beiratások a következő napokban eszközöltetnek és pedig:

A fiu- és leánytanonciskolába szeptember hó 11—20-ig délután 4—7-ig.

A kereskedelmi fiutanonciskolába szeptember hó 11, 13, 18 és 20. délután 4—7-ig.

A külön rajztanfolyamra szeptember hó 11—20-ig az állami ipari szakiskolákban.

A beiratkozás alkalmával minden tanonc után kivétel nélkül 20 lei beiratási díj, a szükséges tankönyvek, rajzeszközök beszerzésére pedig a szükséges díjak lesznek fizetendőek:

a) a fiu és leány ipari tanonciskolákban az I. oszt. 200.—, a II. oszt. 250.—, a III. oszt. 300.— leit.

b) a kereskedelmi tanonciskolákban az I. oszt. 400.—, a II. oszt. 450.— és a III. oszt. 500.— leit.

c) a külön rajztanfolyamra a 2. osztályos tanoncok után 150.— leit beiratási díjon kívül még 150.— leit a rajzeszközökre.

A fiuiparostanoncok az egyes városi iskolákban levő iparos tanonciskolákban is beiratkozhatnak és pedig:

a) a Belvárosban a Str. Gen. Grigorescu elemi iskolába,

a) a Gyárvárosban a Str. Pipos és a Barnuti bel elemi iskolába,

az Erzsébetvárosban a Str. Corbulescu Piata Lahovari bel elemi iskolába,

a Józsefvárosban a Str. I. Vacarescu elemi iskolába és

a Mehalában a Str. Olteniei bel elemi iskolába.

A fiu kereskedőtanoncok a Belvárosban a Str. Gh. Lazar bel nemet-magyar elemi iskolába.

Az összes leány iparos és kereskedő tanoncok a Belvárosban a Str. Gen. Grigorescu bel elemi iskolában elhelyezett tanonciskolába.

Folyó év szeptember 21—30 között nyitnak a tanuló osztályba sorozása.

A rendes előadások úgy a tanonciskolákban, mint a külön rajztanfolyamokban október hó 2-án kezdődnek.

Timisoara, la 7. Septemvrie 1933.

Bancu

seful Biroului Industrial.

Munkások a munkanélkülieknek! A Katolikus Munkásszövetség asztalos üzeme

(Belváros, Nádor-utca 2)

épület- és butoraszta-
los munkákat és javításokat
legjutányosabban vállal.

Elsőrendű referenciák. :-: Géptameg-
kálást is olcsón vállalunk.

Pártoló és rendes tagjaink 5—10 szá-
lék eredményben részesülnek.

Nyomatott a „Temesvarer Zeitung” körforgógépén.